

8. jan.16.

Tárgy: Beszámoló a Promontor SE
Barlangkutató Csoportjá-
nak 1977.évi munkáiról

Magyar Karszt és Barlangkutató Társulat
B u d a p e s t

Az elmúlt évi kutatómunkánk különösebb látványos eredmény nélkül zárult. Időnként a hétköznapi kutatómunka, a bontás, ásás, felmérések, térképezések, terepbejárások töltötték ki. A munkatervünk terében, barlangokra bontva, az elvégzett munkánk a következőket mutatja.

Lujza-Lyuka Zsomboly:

a zsomboly alján felhalmozódott törmelék bontását, az alszükülő hasadék vésését a tervsk szerint folytatottuk. A lefelé haladást nehezítette, hogy a törmelék csak nehezen deppozható. Néhány méteres bontás után a hasadék jellege, a továbbjutás lehetősége, az eddigiekhez képest lényegesen nem változott. Bontással párhuzamosan készítettük a barlang felmérését és térképezését is, ami jelenleg folyamatban van.

Nászut-barlang:

a többi az Alsóhagy fennsíkján nyíló karsztobjektumtól eltérő jellegű Nászut-barlang kutatásának nagy fontosságot tulajdonítunk. A bontást azonban igen megnehezíti, hogy a barlangba való bejutás egy meg nem állapodott, omladékos járatszakaszon keresztül történik.

A bejárások alapján valószínűsíthető volt, hogy a barlang egyik legmagasabban felnyúló kürtőjében, melyben avart találtunk - erősen megközelíti a szomszédos Mévtelen-zsombolyt. Később átkiabálással sikerült a két objektum összefüggését igazolni.

Jelenleg a munkák arra irányulnak, hogy a Mévtelen-zsomboly oldalhasadékában levő kötőfal eltávolításával a Nászut-barlangba sikerüljön egy megfelelő bejáratot nyitni, ami a további munkák alapja.

Kopasz-víz-sz-~~barlang~~

A barlang leírását az év folyamán az MKBT-nek leadtuk, de az elmúlt évben is folytattuk a barlang részletes, tudományos feldolgozását. Nagyonbtrészt elkészült a barlang fotódokumentációja, és teljesen elkészült - jelenleg sokszorosítás alatt van - a barlang térképe. Ezeket az anyagokat összesítve szeretnénk az MKBT rendelkezésére bocsájtani. A tervezett munkán túl, tovább bontottuk a barlang jelenlegi törmelékes végpontját is, mivel kilátások vannak újabb szakaszok feltárására.

Szénhely-forrás

A forrás hegyoldalba bevágódott udvarában legfelül levő, jól fejlett árvizi forrasszáj megbontását, mintegy 2 - 2,5 m mélységű kutató táró ásását végeztük el. A forrás és legfeljettebb nyelője - a Büklápai-viznyelő - között egy 210 m vonalhosszúságú, 38 m szintkülönbséget áthidaló főágu, feltehetően járható keresztmetszetű, patakos barlangnak kell lennie, melynek azonban még mellékágai is lehetnek. Megfigyeléseink szerint tavaszi áradáskor a nyelőben eltűnő víz mennyisége kb. 800-1000 l/p volt, hőmérséklete 0 és 6 C fok között változott.

A forrásnál jelentkező kb. 600-700 ésmaz árvizi forrasszájnál kifolyó kb. 400-500 l/p hőmérséklete pedig 6,4 C fok volt.

A hordalék méretéből, csiszoltságából következtethetünk arra, hogy a víz ábbsá gyorsan átfolyt, nem szétterülő, víztárolót nem tartalmazó, tehát nem túl nagy keresztmetszetű, de valószínűleg járható barlangról van szó.

38-as forrás-barlang

Tervünk szerint folytattuk az agyagos üledék ásását, és deppó lehetőség híján a felszínre szállítását. Munkánkat kötélpálya kiépítésével gyorsítottuk meg, de az aktiv vízvezető ág szintjét még nem értük el. A jelenlegi barlang hossza 25-30 m, a bejárattól mért mélysége kb. 12 m.

Hármasküti-viznyelő

Ennek a viznyelőnek a bontásával foglalkoztunk a nyári táborunk alatt, de az első napi bontások után a kész ácsolat alatti ácsolatlan, látszólag állékony törmelék megmozdult, és ezzel a további bontástbíztonságát beszélyeztette. Így a hátralevő időnkben az ácsolat további építésével, a falazat rögzítésével, biztosításával igyekeztünk a munkahelyet biztonságossá tenni.

Emiatt a probléma miatt a ráfordított jelentős mennyiségű munkára ellenére a kutató akna alját idén csak kb. 4 - 4,5 méterrel sikerült továbbmélyítenünk.

Egyéb kutató munkák

Munkánk célja mindig új barlangok feltárása, meglévők térképezése, feldolgozása és fotózása, valamint ezeknek és más barlangokkal kapcsolatos ismereteinknek az átadása széleskörű ismertetése. Ennek a célnak az érdekében az év folyamán több csoporttal összefogvavégeztünk kutató tevékenységet.

A 404-es barlang feltáró munkáit a Vörös Meteor Lakatos László csoportjával, az Egyesült Izzó és a Debreceni MHSZ Könnyűbuvár barlangkutatóival végeztük együtt.

A Debreceni MHSZ könnyűbuvárival a Kongókő-barlang és a Diabáz barlang feltáró munkáit végeztük, a Tatai Hermann Ottó Természet-tudományi stúdió barlangkutató csoportjával pedig a Megalódusz barlang térképezését végeztük közösen. Ezenkívül nyári táborunkban a Bükk-fennsíkron végeztünk terepbejárást és a talált karszt-objektumok feltárási lehetőségeit vizsgáltuk meg.

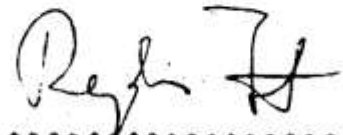
Tavaszi Alsó-hegyi táborunkban az árhullámmal kapcsolatos méréseket tudtuk elvégezni terepbejárás közben. Hőfok méréseket, vízmelegség méréseket végeztünk, és több időszakos forrás működését figyeltük meg.

Az elmúlt év folyamán házi oktatás keretében rendeztük biztonságtechnikával, alapfokú geológiával és kutatástechnikával foglalkozó előadást, valamint megrendeztük a külső érdeklődőknek meghirdetett alapfokú barlangjáró tanfolyamot. Ezen a tanfolyamon három hónapos időtartam alatt elméleti és gyakorlati foglalkozásokon készítettük fel a hallgatókat a biztonság és mászástechika szabályaira, alkalmazására, megadva a szükséges tudományos minimum ismereteket is.

A jelentkezett 15 hallgatóból 10 eredményes vizsgát tett. Ezzel a tanfolyammal kívántuk elősegíteni, hogy növekedjen a barlanghoz érdeklődő, barlangszerető tábor, valamint azt, hogy csökkenjen a fel nem készült turózók "kalandja" és balesete.

Csoportunk száma az elmúlt év alatt megnőtt, az 1976-os 10 MKBT taggal szemben 25 főre.

Kutató-munkáinkban több érdeklődő fiatal vesz részt.
Kutatómunkáinkkal az eddigiekhez hasonlóan tovább kívánjuk
folytatni az eddig megkezdett barlangok feltárását, segíteni
kivánjuk megismerésüket, tehát hasznosan szeretnénk szolgálni
a magyar barlangkutatókat.

.....

/Regös József/

kut. csoport vez.

OTVH Barlangtani Intézet

B u d a p e s t

Az elmúlt évi kutatómunkánk különösebb látványos eredmény nélkül zárult. Időnként a hétköznapi kutatómunka, a bontás, ásás, felmérések, térképezések, terepbejárások töltötték ki.

A munkatervünk tükrében, barlangokra bontva, az elvégzett munkák a következők voltak:

Lajza-lyuka szomboly

A szomboly alján felhalmozódott törmelék bontását, az elszűkülő hasadék vésését a tervek szerint folytattuk. A lefelé haladást nehezítette, hogy a törmelék csak nehéz céppózható. Néhány méteres bontás után a hasadék jellege, a továbbjutás lehetősége, az eddigiekhez képest lényegesen nem változott. Bontással párhuzamosan készítettük a barlang felmérését és térképezését is, ami jelenleg is folyamatban van.

Nászut-barlang

A többi az Alsóhegy fennsíkján nyíló karszt-objektumtól eltérő jellegű Nászut-barlang kutatásának nagy fontosságot tulajdonítunk. A bontást azonban igen megnehezíti, hogy a barlangba való bejutás egy meg nem állapodott, omladékos járatszakasszon keresztül történik. A bejárások alapján valószínűsíthető volt, hogy a barlang egyik legnagyobb felnyúló kürtője - melyben avart találtunk - erősen megközelíti a szomszédos Névtelen szombolyt. Később átkiálással sikerült a két objektum összefüggését igazolni. Jelenleg a munkák arra irányulnak, hogy a Névtelen szomboly oldal hasadékában levő kötött törmelék eltávolításával a Nászut barlangba sikerüljön egy megfelelő bejáratot nyitni, ami a további munkák alapja.

Kopasz-vízesés barlang

A barlang leírását a múlt év folyamán leadtuk, de az elmúlt évben is folytattuk a barlang részletes, tudományos feldolgozását.

Nagyobb részt elkészült a barlang fotó-dokumentációja, és teljesen elkészült - jelenleg sokszorosítás alatt van - a barlang térképe. Ezeket az anyagokat összesítve szeretnénk az Intézet rendelkezésére bocsájtani. A tervezett munkán túl, tovább bontottuk a barlang jelenlegi tőrreléses végpontját is, mivel kilátások vannak újabb szakaszok feltárására.

Szénhely-forrás

A forrás hegyoldalban bevágódott udvarában legfelül levő, jól fejlett árvizű forrasszáj megbontását, mintegy 2 - 2,5 m mélységű kutató táró ásását végeztük el. A forrás és legfejlettebb nyelője - a Büklápai - víznyelő - között egy 210 m vonal hosszúsága, 38 m szintkülönbséget áthidaló főágra, feltehetően járható keresztmetszetű patakos barlangnak kell lennie, melynek azonban még mellékágai is lehetnek. Megfigyeléseink szerint tavasszal áradáskor a nyelőben eltűnő víz mennyisége 800 - 1000 l/sec volt, hőmérséklete 0 - 6 C fok között változott. A forrásnál jelentékes kb. 6-700, és az árvizű forrasszájnál kifolyó kb. 4-500 l/sec, hőmérséklete pedig 6,4 C fok volt. A hordalék méretéből, csiszoltságából következtethetünk arra, hogy a víz gyorsan átfolyt, nem szétterülő, víztárolót nem tartalmazó, tehát nem túl nagy keresztmetszetű, de valószínűleg járható barlangról van szó.

39-es barlang

Tervünk szerint folytattuk az agyagos üledék ásását, és deppó lehetőség híján a felszínre szállítását. Munkánkat kötélpálya kiépítésével gyorsítottuk meg, de az aktív vízvezető ág szintjét még nem értük el. A jelenlegi barlang hossza 25-30 m, a bejárat-tól mért mélysége kb. 12 m.

Hármasokuti víznyelő

Ennek a víznyelőnek a bontásával foglalkoztunk a nyári táborunk előtt. De az első napi bontások után a kész ácsolat alatti ácsolatlan, látszólag állókory túrmeleők megmozdult, és ezzel a további bontás biztonságát veszélyeztette. Így a hátralévő időben az ácsolat további építésével, a falazat rögzítésével, biztosításával igyekeztünk a munkahelyet biztonságossá tenni. E miatt a probléma miatt a ráfordított jelentős mennyiségű munkaóra ellenére kutató akna alját idén csak kb. 4-4,5 m-rel sikerült tovább mélyíteni.

Egyéb kutató munkák

Az év folyamán több csoporttal összefogva végeztünk kutató tevékenységet:

- az Alsóhegyi 404-es-barlang feltáró munkáit a Vörös Meteoros Lakatos László csoportjával, az Egyesült Izzó és a Lehrocsoni MHSZ könnyűbuvár barlangkutatóival végeztük együtt.
/kb.20 munkanapon 4 fővel/
- az Alsóhegyi G-12-es karszt-objektum bontásában kb. 4 alkalommal 4 fővel,
- a Kalastavi Kongókő-barlang feltárását és első bejárást a Lehrocsoni MHSZ könnyűbuváraival / 5 alkalommal 3 fő/.
- a Tatai Hegalódűsz-barlang térképezését a Tatai Hermann Ottó Természettudományi Stádiónak barlangkutató szakcsoportjának felkérésére,
- a Diabáz-barlang tudományos feldolgozásában: vízhozam-mérés, stb. térképezésében, további járatszakaszok feltárásában
/kb.10 alkalommal 6 fővel/.
- a Diabáz-barlang rendszere további karszt-objektumainak feltárásában: Egyes víznyelő, Visbeceren, Hegykőbánya-víznyelő és a Víznyelőjének megbontásában.
- terep bejárások során további karsztos objektumok feltárási lehetőségeit vizsgáltuk meg.

.....
/Hegyi József Izzó-csoport vez./

